

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	1
------------	---

BİRİNCİ BÖLÜM STRATEJİK İŞBİRLİĞİ TANIMI VE ÖZELLİKLERİ

1. STRATEJİK İŞBİRLİKLERİNİN TANIMI.....	3
1.1. Stratejik İşbirliği Kavramı ve Tanımı.....	4
1.2. Stratejik İşbirliklerinin Kapsamı	5
1.3. Stratejik İşbirliklerinin Gelişim Süreci.....	5
1.4. Stratejik İşbirliklerinin Özellikleri.....	6
1.5. Stratejik İşbirliklerini Diğer İlişkilerden Ayıran Unsurlar	7
1.5.1. Bölgesel Acentelik ve Bayilikler.....	9
1.5.2. Know-How Anlaşmaları.....	9
1.5.3. Taşeronluk Anlaşmaları	10
1.5.4. Lisans Anlaşmaları.....	10
1.5.5. Ortak Üretim Anlaşmaları.....	10
1.5.6. Franchising Anlaşmaları.....	11
1.5.7. Ortak Girişim.....	11
1.6. Geleceğin Trendi Olarak Stratejik İşbirlikleri	12
2. STRATEJİK İŞBİRLİKLERİNİN YAYGIN FORMLARI.....	13
2.1. Bilgi ve Teknoloji Tabanlı Stratejik İşbirlikleri	13
2.1.1. Bilgiye Dayalı İşbirlikleri.....	14
2.1.2. Teknolojiye Dayalı Stratejik İşbirlikleri.....	14
2.1.3. Araştırma-Geliştirme İşbirlikleri	14
2.2. Pazarlama Tabanlı Stratejik İşbirlikleri.....	15
2.2.1. Üretim ve Pazarlama İşbirlikleri	15
2.2.2. Arz Paylaşımı İşbirlikleri	16
2.2.3. Tamamlayıcı İşbirlikleri.....	16
2.3. Fonksiyonel İşbirlikleri.....	17
2.3.1. Serbest Nakit Akımlarının Değerlendirilmesine Yönelik İşbirlikleri.....	17
2.3.2. Finansal İşbirlikleri	17
2.3.3. Ortak Satın Alma ve Satış Amaçlı İşbirlikleri.....	18
2.4. İş ve İşletme Düzeyindeki İşbirlikleri	19

2.4.1. Rakip İşletmeler Arasındaki İşbirlikleri	19
2.4.2. Rakip Olmayan İşletmeler Arasındaki İşbirlikleri.....	20
2.4.3. Yarı Yoğunlaşma Şeklindeki İşbirlikleri.....	20
2.4.4. Güçlü ve Zayıf İşletmeler Arasındaki İşbirlikleri.....	20
2.4.5. Kültür Amaçlı İşbirlikleri	21

İKİNCİ BÖLÜM

STRATEJİK İŞBİRLİĞİ OLUŞTURMA NEDENLERİ

1. STRATEJİK İŞBİRLİĞİ EĞİLİMLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER.....	23
1.1. Küresel Rekabetin Etkisi	24
1.2. Teknolojik Değişimin Etkisi.....	24
1.3. Dışsal Çevrenin Etkisi	25
2. STRATEJİK İŞBİRLİKLERİNİ CAZİP KILAN UNSURLAR ..	25
2.1. Pazar Kaynaklı İtici Güçler	26
2.1.1. Tek Başına Üstesinden Gelinemeyecek İşlerin Çoğalması.....	26
2.1.2. Daha İyi Kalitenin Daha Düşük Maliyetle Sağlanması	27
2.1.3. Yeni Pazarlar Yaratmanın Kolay Yolu Olması	28
2.1.4. Müşteri Değerinin Artırılması	29
2.1.5. Belirsizliklerin ve Olası Risklerin Azaltılması	30
2.1.6. Tamamlayıcı Güçlerin Birleştirilmesi	31
2.2. Rekabet Kaynaklı İtici Güçler	31
2.2.1. Sürdürülebilir Rekabet Avantajı Yaratılması	32
2.2.2. İşbirliği İçinde Rekabet	33
2.2.3. Bilgi Transferi ve Öğrenme Çabası	34
2.2.4. Sinerji ve Rekabet Üstünlüğü Sağlanması.....	35
2.3. Teknoloji Kaynaklı İtici Güçler.....	35
2.3.1. Teknolojik Gelişmelere Uyum Sağlamak.....	36
2.3.2. Bilgi ve Uzmanlık Sahibi Olmak.....	36
2.3.3. Yeni Teknolojilerin Gelişmesini ve Yayılmasını Sağlamak	36
2.3.4. Karşılıklı Öğrenme Potansiyeli Oluşturmak.....	37
2.4. Maliyet Kaynaklı İtici Güçler	37
2.4.1. Bilgi ve Teknoloji Desteği Sağlanması	38
2.4.2. Ölçek Ekonomisi Yaratılması.....	38
2.4.3. Çeşit ve Kapsam Ekonomisi Yaratılması	39

2.4.4. Üretim Maliyetlerinin Azaltılması	39
2.4.5. Verimlilik Artışı Sağlanması.....	40
2.5. Hükümet Kaynaklı İtici Güçler	40
2.5.1. Satın Alma Yerine İşbirliği Yapılması.....	41
2.5.2. Birleşme ve Devralmalarda Yaşanan Sorunlardan Kurtulma	41

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

STRATEJİK İŞBİRLİĞİ OLUŞTURMA SÜRECİ

1. STRATEJİK İŞBİRLİĞİ MODELİ.....	43
2. STRATEJİK İŞBİRLİĞİ KARAR SÜRECİ.....	44
2.1. Hazırlık Aşaması	45
2.2. Görüşme (Müzakere) Aşaması	47
2.3. Uygulama (Operasyon) Aşaması.....	49
2.4. Değerlendirme Aşaması	49
2.5. Sonuç-Bitiş Aşaması	50
3. STRATEJİK İŞBİRLİĞİ OLUŞTURULMASINDA KRİTİK UNSURLAR.....	51
3.1. Doğru Ortağın Bulunması	52
3.2. Seçilen Ortağın Değerlendirilmesi	52
3.2.1. Kimler Arasında İşbirliği?.....	53
3.2.2. Güvenilir Olması	54
3.2.3. İşbirliğine Hazır Olunması	55
3.2.4. Önceki Deneyimler	56
3.2.5. Tamamlayıcılık.....	56
3.2.6. Bağımlılık Düzeyi	56
3.3. Uygunluk (Hedeflerin Benzerliği).....	57
3.3.1. Stratejik Uygunluk	57
3.3.2. Örgütsel ve Operasyonel Uygunluk	59
3.3.3. Kültürel Uygunluk.....	59
3.3.4. Paylaşılan Vizyon ve Anlayış.....	60

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

STRATEJİK İŞBİRLİKLERİNİN YÖNETİMİ

1. YÖNETİM MODELLERİ.....	61
1.1. Paylaşılan Yönetim.....	63

1.2. Baskın Yönetim	64
1.3. Bağımsız Yönetim	64
2. YÖNETİM YAPISININ OLUŞTURULMASINDA KRİTİK	
UNSURLAR	64
2.1. İşbirliği Yöneticisinin Nitelikleri	65
2.2. Destek ve Yardımda Eşitlik	65
2.3. Bilgi Alış-Verişinde Duyarlılık	65
2.4. Yeteneklerin Anlaşılmasındaki Zorluk	66
2.5. Karşılıklı İyi Niyet	66
2.6. Risk Yönetimi	67
2.7. Belirsizliklerin Yarattığı Sorunlar	68
2.8. Güven Yaratılması	68
2.9. İlişkilerin Uzunluğu	69
3. STRATEJİK İŞBİRLİKLERİNDE DENETİM	69
3.1. İşbirliklerinde Denetimin Önemi	69
3.2. Denetim Aracı Olarak Sözleşmelerin Önemi	70

BEŞİNCİ BÖLÜM

STRATEJİK İŞBİRLİKLERİNDE BAŞARI VE BAŞARISIZLIK

1. STRATEJİK İŞBİRLİKLERİNİN BAŞARISINI ETKİLEYEN	
FAKTÖRLER	71
1.1. Seçilen Ortakta Olması Gerekenler	72
1.2. Tarafların Beklentileri	73
1.3. Güven ve Bağlılık Düzeyi	73
1.4. Bilgi Paylaşımı	74
1.5. İletişim ve Koordinasyon	75
1.6. Kültürel Mesafe	75
1.7. Planlama Sürecine Katılım	76
2. STRATEJİK İŞBİRLİKLERİNDE BAŞARININ ÖLÇÜMÜ	76
2.1. Performans Ölçümü	77
2.2. Performans Kriterleri	79
3. STRATEJİK İŞBİRLİKLERİNDE BAŞARISIZLIK	
NEDENLERİ	81
3.1. Başlıca Sorun Alanları	82
3.2. Ortakların Uyumsuzluğu	83

3.3. Kazançların Dağılımında Yaşanan Sorunlar	83
3.4. Özerkliğin Kaybedilmesi.....	83
3.5. Koşulların Değişmesi	84
3.6. Yeni Rakipler Yaratılması.....	84
3.7. İşletme Kültürünün Etkisi.....	84
4. STRATEJİK İŞBİRLİKLERİNDE ÇATIŞMA VE	
ÇATIŞMANIN YÖNETİMİ.....	85
4.1. Fırsatçı Davranışlar	85
4.1.1. Fırsatçılığa Yol Açan Sebepler.....	86
4.1.2. Fırsatçılığın Önlenmesi	87
4.2. Çatışma Alanları	87
4.2.1. Amaç/Beklenti Uyumsuzluğu	88
4.2.2. Tarafların Performansı	88
4.2.3. Birbirini Anlamak ve Uzlaşmak.....	88
4.2.4. Kültürel Farklılıklar.....	89
4.3. Çatışmanın Yönetimi.....	90
KAYNAKÇA	93